

XIV Міжнар. наук.-практ. конф., Одеса, 21–22 жовт. 2021 р. / Одес. нац. акад. харч. технологій ; орг. ком.: Б. В. Єгоров (голова) та ін. Одеса, 2021. С. 135–137.
Бібліогр.: 5 назв.

7. Кундря-Висоцька О.П., Москаленко О.В., Сулима О.М. Організація бухгалтерського обліку : навчальний посібник. Київ : УБС НБУ, 2015. 336 с.

8. Синявіна Ю.В. Аналіз українського ринку інформаційних систем бухгалтерського обліку. *Економічний аналіз*. 2015. Т. 21. № 2. С. 305–308.

9. Овчарик Р.Ю. Аудит на базі комп'ютерних програм: продуктивність, рентабельність та тенденції розвитку. *Інтернаука. Серія «Економічні науки»*. 2017. № 1. С. 68–72.

Іван СВИНОУС,
доктор економічних наук, професор кафедри обліку і оподаткування,
Олеся ГАВРИК,
кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і оподаткування,
Білоцерківський національний аграрний університет,
Україна

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ, ЯК ОБ'ЄКТА ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ

Відомо, що під капіталом по факторах виробництва розуміють фізичний капітал або виробничі фонди, які називають капітальними благами. До капітальних благ відносять житлові будинки, виробничі споруди, машини, обладнання, інфраструктуру тощо. Розуміння капіталу в науковій економічній літературі зазнало значної трансформації з часів А. Сміта та й більш ранніх уявлень вчених-економістів минулого.

На сьогодні капітал прийнято розглядати в широкому сенсі, а не тільки як блага, перераховані вище, тобто як цінність, як потік доходу. Цей підхід до дефініції пов'язаний, передусім, з такими американськими економістами, як І. Фішер та Д. Дьюї. З цієї точки зору капіталом можна вважати і землю, оскільки вона забезпечує потік доходів у вигляді земельної ренти або орендної плати. Не

випадково, що в сучасних західних підручниках з економіки досить часто аналіз капіталу об'єднують із дослідженням такого фактора виробництва, як земля, а також «людським капіталом» [1]. У певних умовах земля може втрачати родючість, вибувати зі сфери сільськогосподарського виробництва.

Очевидно, що земля, так само як капітал, – це запас, тобто накопичені блага виробничого призначення за певний момент часу. Водночас земля як засіб виробництва не вічна, оскільки поліпшення, які застосовуються з цією метою потребують їх відтворення та підтримки, бо слугують лише певний час і стосовно цього подібні до всіх інших поліпшень, якими користуються для перетворення матерії у засіб виробництва. Отже, землі в цій якості притаманні не тільки особливі властивості, а й загальні, суть яких полягає в тому, що земля – це засіб виробництва лише внаслідок витрат суспільної праці, вкладень капіталу [2]. Відмінність землі від засобів виробництва у можливостях збільшення останніх, проте тільки не землі. Адже інвестиції в її поліпшення зношуються, внаслідок чого вона може втрачати економічні риси та властивості основного засобу виробництва, вибувати із сільськогосподарського обороту. Зауважимо, що цим особливостям землі наука і практика не надають належного значення, що призводить до великих втрат суспільної праці. Отже, інвестиції виступають потоком, завдяки якому відбувається примноження наявних матеріальних запасів капітальних благ землі за певний відрізок часу.

Виходячи з дефініції категорії, капітал у широкому сенсі можна розглядати як актив, земля як запас, а її надання в оренду – у вигляді потоку. Цінність землі виступає як капітальний запас, а послуги, що надаються цією земельною ділянкою в процесі використання, як потік. У зв'язку з цим не мають поєднуватися ціна землі і ціна послуг земельних ділянок (грошових одиниць за кількість отримуваних послуг), яка називається орендною платою або рентною оцінкою.

Отже, можна стверджувати про три основні сегменти ринку землі-капіталу: по-перше, про ринок землі як ринок капітальних благ, де купуються і продаються земельні ділянки, який в Україні відсутній; по-друге, про ринок

послуг капіталу, де ці земельні ділянки можуть бути здані в оренду за певну плату, тобто в строкове або безстрокове користування. Для здійснення покупки і продажу цих благ суб'єкти потребують коштів. По-третє, звідси можна виділити ще один сегмент ринку капіталу – ринок позикових коштів, або позичкового капіталу. Відомо, що дохід, який породжується позиковим капіталом, називається відсотком, природу якого буде з'ясовано в процесі аналізу всіх трьох взаємопов'язаних сегментів ринку капіталу.

За проведеними дослідженнями виділено два основні підходи до оцінки вартості земель сільськогосподарського призначення. Доведено, що за відсутності інформації про прилеглі сільгоспугіддя порівняльний підхід неефективний, тому основним підходом у точному визначенні вартості визнано дохідний. Об'єднуючи різні методи оцінки сільськогосподарських угідь, можна визначити їхню ринкову вартість. Вибір методів оцінки відбувається відповідно до стандартів оцінки. Застосування всіх підходів до оцінки необов'язкове, а оцінювач має право обмежитися тими підходами й методами, визначення яких виправдане або можливе для оцінки конкретних активів, наявних даних.

Системне дослідження розвитку інвестиційної діяльності сільськогосподарського підприємства на основі сформованої інформаційно-аналітичної системи, за використання комплексного підходу, дозволяє об'єктивно оцінити її ефективність за основними напрямками інвестування. При цьому запропоновані методи оцінки вартості землі сільськогосподарського призначення та обґрунтовані методи розрахунку показника капіталізації сприятимуть формуванню готовності сільськогосподарських підприємств стати дієвим суб'єктом ринку землі.

Список використаних джерел

3. Економічна оцінка природного багатства України : [монографія] / за заг. ред. акад. НАН України, д.е.н., проф. С.І. Пирожкова; акад. НААН України, д.е.н., проф. М.А. Хвесика. Київ : ДУ ІЕПСР НАН України, 2015. 396 с
4. Жук В. М., Бездушна Ю. С. Капіталізація національного багатства України: землі сільськогосподарського призначення: наукова доповідь. Київ : ЦП «Компринт», 2019. 40 с.

Ірина СЕМЕНИШИНА,
кандидат фізико-математичних наук, доцент
кафедри математики, інформатики та академічного письма,
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,
Україна

КОРПОРАТИВНІ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ: ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ТА АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ

В даний час для створення конкурентних переваг, розвитку бізнесу керівництво підприємства повинно приймати величезну кількість рішень, для чого зіставляється і оцінюється великий обсяг інформації, повнота і достовірність якої часто залишають бажати кращого. Не маючи точної інформації, керівники, як правило, приймають рішення інтуїтивно. Щоб уникнути цієї ситуації на підприємствах в даний час практикується впровадження сучасних корпоративних інформаційних систем (КІС), при цьому передбачається, що в них буде міститися вся необхідна для ефективної роботи інформація [3].

Корпоративна інформаційна система –це інформаційна система, яка реалізовує сучасну управлінську ідеологію та поєднує бізнес-стратегію підприємства і прогресивні інформаційні технології.

Корпоративні інформаційні системи дозволяють вирішити наступні завдання:

- організувати ефективне планування всієї фінансової та господарської діяльності;
- підвищити довіру інвесторів шляхом формування максимальної прозорості бізнесу;
- знизити ризики та збільшити прибуток за рахунок оперативного прийняття рішень і їх точності, інтуїтивності системи управління, розмежування доступу до інформації відповідно до посад співробітників, і реалізації функцій її безпеки;